

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 158

JEUDI 25 MARS 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU'

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0. 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4. 50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua như't trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua như't trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi L 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thư cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THẬP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tâm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thống độc đi đứng chẳng an, đau ốm thần minh, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thần hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cứng đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đến dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đầu bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rủ liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bổn dược phòng bằng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thế nọ hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn bù thì bổ âm, dương bù thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thùy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là đường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rủ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tím lả.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huyết lược thơ cẩu, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay dục gần, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn để hiệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thư để chỗ ở cho ký lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sant, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán ròng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ươi, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THAN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG
và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tởn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam hung vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nổi tặc một dặc là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gởi hàng cho các xứ xa: ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Lam ròng bằng má.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh và bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đồ đồ phụ tùng xe máy và sừaxe. Lành tháp mướn đèn khí đã (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỷ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mớ và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giấy bảm-ét đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng kỷ lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là dặng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khái.

AN HÀ NHỰT BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Các nhà nông nên xem bài này	6.— Chiết biện Ki-Khoi
2.— Khuyến ngã đồng nhơn	7.— Chữ tình
3.— Cuộc tranh thương mại	8.— Nữ lưu tương khuyến
4.— Giấy bạc cắc	9.— Văn uyên
5.— Sách đáng xem	10.— Nam-kỳ thời sự
	11.— Tái sanh dị truyện

Các nhà nông nên xem bài này

VÀI LỜI KHUYẾN BẢO

Về các thứ bệnh của lúa

Thường lẽ chúng ta gọi là Tim, nhiều sắc lúa bệnh mường tượng nhau mà chẳng phải một căn cội mà ra.

CAN ĐỘ BỊNH TIM

Nếu lúa vàng, hay là lùg, không trở bông và không có hạt, thì làm sao cũng bởi một đều trong bốn cơ kể ra sau này:

1. Hoặc ruộng cấy rồi thiếu nước;
2. Hoặc mưa ít cùng nước nhỏ, nước ruộng chẳng vô ra thay đổi thường dặng cho nên đọng phèn cùng các diêm khác trong ruộng;
3. Hoặc có sâu trú trong lá, trong cộng mà ăn lúa, song nhỏ vọc quá nên ta chẳng có ý mà thấy dặng.
4. Hoặc có thứ meo phá hại lúa và cùng ở trong lá trong cộng.

Còn mấy khi lúa bệnh mà ta tưởng rằng tại mưa, tại sương, tại gió mà sanh ra, thì thường khi cũng bởi trong mấy cơ ấy.

CÁCH ĐIỀU TRỊ

Về căn bốn thứ nhứt và thứ nhì. —

Muốn tránh hai đều hại lúa ấy, thì chẳng có phương thể chi khác hơn là: khai kinh nhỏ trong ruộng và đập bờ bao ngăn kỹ lưỡng dặng đem nước vô ra tùy cơ.

Về căn bốn thứ ba. — Sâu ăn lúa ở trong trứng nhỏ nhỏ mà ra, trứng ấy là trứng bươm bươm dể trên lá. Vậy nếu giết một con bươm, thì tuyệt hết ít nữa là một trăm con sâu. Mà một con sâu hại dặng nhiều cộng lúa, nên giết một con bươm thì như cứu dặng cả mấy trăm gié lúa. Và chẳng ban đêm có nhữn bươm bươm bay đập vào ánh sáng, vậy muốn giết cho dặng nhiều bươm bươm, có một cách hay hơn hết là đốt bồi chà khô cho nhiều khúm khoanh trống chung quanh ruộng trong mấy đêm to không có trăng. Vì ham sáng, bươm bươm bay đập vô phải bị cháy cánh nên không bay đi dể trên lúa nữa dặng.

Cũng có thứ sâu sanh ra bươm bươm không bay vào ánh sáng.

Bươm bươm này dể gần nơi chúng nó nở ra, cho nên mấy chỗ lúa bị hại hóa ra giữa ruộng nhiều khoanh vàng một ngày một lớn. Khi gặp như vậy, thì phải nhổ hết mấy bụi lúa trong các khoanh

vàng và để trên bãi mà đốt.

Lúa gặt rồi, sâu lớp còn ở trong chừng ra, lớp qua có dưới ruộng mọc lên, lâu ngày sanh ra bướm. Cho dặng ngựa bướm ấy mùa tới để trên lúa chúng ta nữa, thì phải giết nó, mà muốn giết nó thì lúc làm mùa rồi, lúc thì phải đốt rơm rạ còn lại ngoài đồng. Lại phải làm cho tuế, cỏ ngoài đồng, hoặc trước khi cấy, phải phá và đốt cỏ. Nếu trong lúc đất còn giế, chúng ta cấy, thì chúng ta phá chết dặng nhiều con sâu còn lại đó và ít thứ sâu bọ hại lúa nữa.

Về căn bản thứ tư. — Những meo nhỏ ở trong lá và cộng sanh ra một thứ bụi mịn. Mỗi một bụi này hoặc nhờ nước, hoặc nhờ gió đưa đi, hễ đóng gốc lúa nào thì át sang bình cho lúa ấy. Nếu chúng ta để lúa bình như vậy trong ruộng ta thì bệnh càng ngày càng lây qua lúa chung quanh đó.

Cho nên phải nhổ lúa ấy mà đốt cũng như ta đốt lúa bị sâu vậy.

Tỷ với sâu thì meo cũng ở trong rơm rạ ngoài đồng lúc làm mùa rồi. Vậy cấy ruộng khi đất chưa cứng lắm rồi cho nước ra hết dặng cho đất khô và rút năng cho nhiều, thì át giết dặng nhiều meo và tránh cho mùa tới lúa khỏi bị hại nặng như trước.

NÓI RÚT LẠI

Chúng ta phải dọn ruộng cho có thể đem nước vờ ra tùy cơ;

Khi nào lúa hư có khoảng thấy dặng, thì phải đốt hết lúa hư ấy đi.

Làm mùa rồi phải đốt hết rơm rạ.

Cấy ruộng và sủi sóc đừng cho cỏ mọc

Nếu chúng ta vưng theo mấy lời khuyên bảo này, thì trong ruộng ta không có dặng nhiều giống phá hại như bây giờ, và ta sẽ dặng trúng mùa hơn.

Khuyến ngà Đông-nhon

Thế thường: ai thấy cái tốt mà không muốn, cái xấu mà chẳng chê; hễ tốt thì khoe, xấu thì che, là đều mỗi người hằng biết. Có lời tục ngữ Annam ta thường ví: « Đói trong lòng không ai biết, rách ngoài nạt nhiều kẻ hay » Vì vậy, ai ai cũng đua tranh đều ăn mặc, mà xét cho kỹ, tưởng người tốt hơn là đồ mặc tốt. Bởi đó mới có lời cổ ngữ nói rằng: Y thực tùy duyên, tự nhiên khoái lạc, nhưng mà người có dư giả cũng nên sắm ăn sắm mặc, cho thỏa cái lòng, không lẽ có tiền để chôn, hay là ngó chừng để chịu bộ vải, ấy là phận người dư ăn dư để; chỉ như mấy kẻ có bữa trước lo bữa sau, mà cũng so sánh với đời, thì thấy cũng nên than thở cho là người không cần kiệm.

Như năm nay trời cho trong Nam kỳ ta đây mùa màng dặng khá, giá lúa lại cao, tưởng từ thuở khai thiên lập địa đến giờ cái cuộc may cho chúng dân hưởng nhờ ơn tạo hóa, thì là lần thứ nhứt, ruộng đã trúng, lúa lại mắc, cho nên nhà nông lấy làm toại chí, mà cũng chưa chi khoái cho mấy, có một điều ham muốn, mà dặng trọn ước trông, là người nghèo lâu nay, lo ăn bận quanh năm, chớ không khi nào, mà có một phần vàng dính trong tay, muốn thì muốn, ham thì ham, mà nhằm lúc lúa rẻ, còn giá vàng thì mắc cho nên có ham cũng như không.

Đến nay trời cũng chiều lòng, thật là: thiên từng nhơn nguyện, bởi vậy lúa mỗi trăm già 170, 180 đồng bạc, còn vàng mỗi lượng 24, 25 đồng. Cho nên ai có lúa tức nhiên mua vàng dặng, cho tới mấy đũa nhỏ đi một cũng có thể mà mua một vài sợi giây chiến vàng. Bởi vậy; hơn trót tháng nay ở miệt vườn, người

ta ra chợ mua vàng nhiều lắm. Than ôi! nhà khó chưa từng thấy của bán hết lúa, đi mua vàng, không lẽ sắm đem về mà cất, sao cũng phải se sua với xóm chòm, chỉ cho khỏi quáng giơng dòm hành là một điều hại, hai là: không để phòng dự trữ, mừng lúa được giá cao bán hết, qua lúc tháng 8, tháng 9 là lúc làm mùa, rồi hết lúa ăn! Tính sao? Đem vàng ra cầm, đem về mua lúa thì mắc, vì lúc đó lúa các điển chủ hết rồi. Vậy thì cũng như muốn vàng mà đeo, rồi mất lấy là thiệt hại lắm, còn không mất thì vàng chẳng sanh lời. Vậy khuyên ai có lúa dư giả mà bán có bạc, thì xin để làm sanh lợi hoặc có bán lúa cũng phải để phòng, chớ ham mà làm hết, đến chừng ăn năng thì đã muộn. Bởi vậy mới có câu: « Tích cốc bạch giả bất ưu cơ hàng, là vậy đó ».

Đặng Sĩ.

Cuộc tranh thương mại Tại Nam-vian

Từ ngày Annam khởi cuộc tranh thương mại cùng khách kiều cư, ban sơ tại Saigon, sau lần lần tới các tỉnh trong Nam-kỳ, thì coi mỗi sốt sáng lắm; còn tại Châu-thành Nam-vian Annam điểm nhiên tọa thị, có kẻ nói rằng: Annam ở xứ Cao-man bao nhiêu người, mà tranh thương mại sao cho lại khách trú, có người lại nói: nếu mà người Annam có dạ nhiệt thành có lòng ái chương muốn ra tranh thương mại cùng khách, thì đầu cho Annam không mua bán với khách thì cũng có người Cao-man mua bán với chúng nó vậy, thì đầu cho ta có làm thế gì cũng không

lại chúng nó, vì vậy nên làm thỉnh, êm tu yên như bản thạch, đã vậy tôi xin thiết ký tại châu thành Nam-vian những người trí thức người giàu sang, lại có quyền trước chẳng thiếu chi, than ôi! có nhiều ông lại ưa chặc, mến chặc chớ hừ, trò chuyện trà rượu, cũng là lên xe xuống ngựa với chặc lạng ngày, ông này thì quen với chú Tào-kê ông kia lại thân thích với ông bang với chú Tài-phù, chú mái-Chính, còn có kẻ trí mọn tài sơ có vốn mà không dám xưng tài ra tranh thương, nên làm thỉnh như là tai diếc mắc ngơ vậy.

Cũng nhờ các nhà nhựt-Báo Quốc-âm kêu réo hết sức, nên có một hai người ra kêu hùn hiệp, khuyên người này rủ người kia, mà rủ lại mấy người ấy vì có dạ nhiệt thành có lòng thương người giống, kẻ lo lập tiệm café người lo khuới tiệm bán cơm, mà các ông cũng làm thỉnh chẳng hề ngó tới. Ban đầu khai trương bán café thiết đạm, bánh trái đều hơn của chặc, Annam tới lui coi nườp nượp, nội châu thành Nam-vian, Annam mới ra lập được một tiệm café mà thôi ở tại đường Armand Rousseau, thiết là buôn bán coi mỗi thịnh vượng, tôi rất mừng. Bữa nọ tôi có đến tiệm dùng một tách café, café bán thiết tối, cách vài tháng sau, lại nghe nói lỗ, và bán tiệm lại cho người khác cũng là người Annam, tôi lấy làm tức tối quá, rằng hỏi cho rõ sự tích ra làm sao, có nhiều người đều than phiền với tôi rằng tại bán café nước nguội, đã uống không được thì chớ; lại chẳng có món bánh chi mà dùng cho được, như vậy: thì đã có tiền đi ăn uống mà đến uống café thì café nguội tanh, làm sao dùng cho được uống sao cho vô mựn phải đến tiệm chặc — Làm như vậy, rồi cứ nói rằng tại Annam không giúp cho Annam

cứ bầu đến tiệm chèo ăn uống hoài! Ấy cũng bởi tại mình há trách ai cho đáng. Minh bán đồ không ngon, ai có tiền, đại chi mà mua của dờ.

Còn một tiệm bán cơm lập tại đường La Porte, tôi thường qua lại đường này dờm vô quán cơm, lấy làm thẹn cho An-nam, tiệm bán cơm gì mà treo một cái gan heo, 1 cục thịt sớ mai tới chiều còu y nguyên, làm cái chi lý vậy...? có muốn lập tiệm tranh thương cùng khách, dẫu không hơn các tiệm china thì cũng lập cho bằng chúng nó chứ, tiệm gì đóng một cái kệ lớn đại mà treo có 1 cục thịt chừng một cân và nửa cái gan heo mà buôn bán cơm cái gì, và có 2 cái bàn ăn, lập được ít ngày rồi đóng cửa, làm cho khách trú nó cười chê nhạo báng.

Tôi xin khán quan miêng chấp, ấy là thấy sự tệ nên viết ra đây mà khuyên nhủ với nhau, chớ chẳng phải tôi có ý bươi móc, cười chê dẫu chớ xét ra cho tốt lý, người An-nam lên cư ngụ tại xứ Cao-mán, thì cũng như khách trú vậy.

Nếu như muốn ra tranh thương cùng khách thì làm sao chớ bền vững buôn bán cho lâu dài. Tại Châu Thành Nam-vian thiếu chi người An-nam giàu có bạc muôn bạc ngàn, nếu có lòng thương nỗi giống có dạ nhiệt thành thì làm sao lại không được, tệ thay, nhưng người có tiền không chọn ra mua bán tranh thương. Các ông chẳng muốn làm chi cho một sức môn hơi lại còn e lỗ lờ là khác, chi bằng cứ để bạc cho vay ăn lời các cổ thì khoẻ hơn.

Thở kệt ít lời, xin khán quan miêng ughị.

Kiểm-Biên: Phan-thế-Hùng,
kính đôn

Giấy bạc cắc

Từ ngày Hàng bạc Đông-Dương phát giấy bạc 0\$20 ra xài tại Châu-Thành Nam-vian đến nay cũng gần trót ba tháng, mà giấy đã rách ten ben, lại không rõ ai ra lệnh nghiêm cấm rằng hệ giấy bạc 0\$20 có rách mà dán lại đem đến tiệm mua món chi khách trú đều không xài, hay là ba chú china đặc đều cũng chưa ác?

Nhưng vậy mà tại Châu-Thành Nam-vian cũng có xảy ra nhiều việc rầy lộn cũng vì xài giấy bạc rách, hôm nọ có chú kéo xe vô quán chèo ăn cơm xong rồi, gia tài có một tấm 0\$20 mà thôi, thương hại! ruỗi lại bị tấm giấy rách không ngờ móc đưa cho chèo, chủ tiệm coi kỹ lại là giấy rách không bằng lòng lấy biểu chú kéo xe phải đổi tấm khác, chú kéo xe hết sức năng nỉ rằng gia tài có một tấm mà thôi, chớ chi còn tấm khác cũng đổi cho rồi, chèo không nghe quyết ra tay kéo lưng, hai đảng ẩu đá với nhau thiên hạ xúm lại coi, hỏi ra mới rõ, là sự giấy bạc rách, chú kéo xe lại nói rằng: Tôi ăn uống có tiền trả, chúng nó không bằng lòng lấy chèo rằng: giấy rách, giấy bạc này chẳng phải của tôi làm ra ấy là của Hàng bạc Đông-Dương in ra, có lệnh Nhà nước cho phép rải ra cho thiên hạ xài.

Nếu như vậy thì lấy làm thiệt hại cho những kẻ nghèo nàn đi làm công trọn một ngày được bốn cắc, ruỗi gặp một tấm giấy rách thì thiệt hại biết là bao nhiêu!

Vậy cúi xin chánh phủ mở lòng rộng rãi một là: ra lệnh cho Hàng bạc Đông-Dương rao cho thiên hạ rõ rằng hệ giấy bạc 0\$20 có rách dán lại, và còn số hiệu y nguyên thì buộc dân sự phải xài

hai là: ra lệnh cho Hàng bạc Đông-Dương dùng thứ giấy, in giấy 1\$ đó mà in ra giấy 0\$20 chớ thứ giấy 0\$20 này coi bộ bỏ quá mới xài không đầy 2 tháng đã rách te hết.

Bây giờ lại có phát giấy 0\$50 ra xài lẽ bằng ruỗi hơn giấy 0,\$20 màu đỏ, chính giữa tấm giấy có đề số 50 CENTS kiểu khéo hơn giấy 0,\$20.

Phan-thế-Hùng

Sách đáng xem

Vui chi cho bằng đọc sách, đọc sách được mở mang trí hóa, đọc sách được rõ gương lành nét dữ, đọc sách được thông việc cổ hay chuyện kim, đọc sách được biết luân-lý cang thường, nói cho cùng mà nghe, dẫu chẳng đem vào can nào những đều nói trên đây; thế cũng đáng tiêu-khiển mua vui trong một lúc nhàn khan kinh sử đó.

Chừng mười mấy năm trở lại đây, văn chương Quốc-ngữ lấy làm phát đạt lắm. Kể đặc sách này, người làm sách kia, kẻ dịch truyện cũ, người diễn tích xưa, biết bao nhiêu là sách vở. Sách chánh-đáng thuyết về cang, thường, luân-lý, sĩ, nông, công, cổ, nhơn, nghĩa, lễ, tri, tín. Cũng có sách thuyết về hoa-nguyệt phong-tình, trưng đều xấu tốt cho người lấy đó làm gương. Thiết tưởng: sách vở có nhiều chừng nào lại càng phụ ích cho đời chừng này.

Nhơn lúc đến Cánh-hữu sự, tôi tạm ghé nhà in Hậu-gian Cánh-hữu của M. Trần-đắc-Nghĩa làm Chủ-sự, hờ-cơ mua một cuốn «Khuyến-sĩ-Ca» (ấy là việc tình cờ mà may, may là được

cuốn sách quý) đem về xem từ trước đến sau, 10 thiếp: tường tận thiên nào cũng đáng xem.

1. Bồn phận con trẻ ở cùng cha mẹ,
2. Bồn phận con trẻ ở cùng ông bà,
3. Bồn phận anh em ăn ở với nhau,
4. Bồn phận con trẻ ở cùng thân tộc xóm giềng.
5. Bồn phận con trẻ ở cùng tôi tớ,
6. Bồn phận học trò ở cùng thầy,
7. Bồn phận con trẻ nơi trường-học,
8. Bồn phận con trẻ ở cùng bạn bạn,
9. Bồn phận con trẻ khi ra đường,
10. Bồn phận con trẻ phải biết công-ơn Mẫu-quốc và kính mến viên quan Langsa và An-nam.

Thật đáng khen ông Lê-trung-Thu giáo-sư bổn-quốc, ngài rất từng trải việc dạy-dỗ học trò, biết nhiều tánh chất của con trẻ, bởi vậy ngài mới ra công làm cuốn sách này, sắp đặt thứ lớp rành rẽ, đề khuyến-nhủ trẻ em cho biết đường nhơn nghĩa mà đối đãi với thân-tộc họ-hàng trường-lão, bằng hữu vãn...vãn..., phòng ngày sau có đứng dợt nên người trong xã-hội.

Theo ý tôi tưởng: nhà nào có em cháu đang rèn đức sự học hành, cũng nên mua một cuốn «Khuyến-sĩ-Ca» này giá chẳng bao nhiêu, 0\$25 mà thôi, cho trẻ em đọc thường thâm nhiệm được 10 thiên trong sách này thì lấy làm hữu ích lắm.

Vô-trường-Kinh

Tri-Bộ làng Thới-Hưng (Cánh-hữu)

Quý vị

Ai có mặt ong muốn bán mấy tạ xin do nơi Bồn-quán.

Ấn-quán An-hà Cánh-hữu

Kính cáo

Các ngài đọc báo

Cho đăng chân-chính sự tồn kém hàng ngày, Bồn-Báo tỏ lời kính nhắc các ngài ai còn thiếu bạc mua An-Hà Nhựt-Báo, xin giùm gởi đóng. Bồn-Báo rất thăm cảm các ngài chẳng cùng.

Nều trễ trong ít ngày đây, Bồn Báo xin các ngài cảm phiền; vì Bồn-Báo sẽ cạy nhà thơ hỏi giùm số bạc đó cho Bồn-Báo.

AN-HÀ NHỰT BÁO
Kính cáo

Chiết-Biện Kì-Khỏi

Tôi có coi trong tờ «Nhựt-Báo-Tiểu» số 157 mục «Thơ-Tiểu-Văn-Lai» có đăng một bài của trò Trần-dại-Kì chiết-biện bài «Cây-Cối-Nước-Nguồn» của tôi trong tờ «An-Hà-Nhựt-Báo» số 154.

Nếu tôi không nói đi nói lại, thì sự ra-ra kiêu bảnh với trò Kì, còn cái đi cái lại, thì nghĩ mà nực cười, trò thì tên Kì, tôi thì tên Khỏi, e cho đồng như người ta dị-nghị hai người là «Kì-Khỏi» song nghĩ lại cho trò Kì năm nay tuy còn nhỏ, rồi năm bảy năm sau cũng sẽ lớn, ngày nay còn làm trò, ngày mai làm thầy có biết đâu! Vậy tôi cũng tôn kính trò là một bậc thành-thiết-quân-tử thêm một lời dư-luận, miến một lẽ dư tình, ấy cũng là lớn trong xã-hội đó vậy.

Bài «Cây cối nước nguồn» của tôi thuộc về phần thăm niết cổ-cựu trên đời, lại thuộc về phần đồng người trong xã-hội nữa. Nghĩ rằng: Trong xã-hội mà người ta ăn ở nhiều về phần nào, thì ta cũng

nên phù-trảm theo phần ấy, thà dỗi một cái ý-kiến của mình mà dễ-hơn dỗi cả thứ lớp trong một xã-hội vậy; ấy là sự thiết tha của tôi. Còn cái ý của trò Kì thì là cái-lương-chủ-nghĩa, sự-sự-dại-cái-cách, bỏ củ theo mới ấy cũng là cái văn minh của trò Kì đó.

Thiết-tưởng: người ở đời ai cũng phải tùy thời mới đăng. Thí như: ta sanh ra nhằm đời Kiệt, Trụ, U, Lệ, mà ta nói theo vua Nghiêu, vua Thuấn sao đăng? Như ta sanh trưởng nhằm đời «kim-tiến chi-thê-giới» mà làm mặt thanh-liêm như ông Bá-Di, ông Thúc-Tế vậy sao nổi. Đời này là đời cạnh-tranh ta há không lo sự tấn hóa sao? Đời này là đời văn-minh ta há mà không lo sự cải-lương sao? Song sự cải-lương cũng phải cải theo tuấn-tự thứ lớp, hà-gia-nghi-tiên (cái nào phải làm trước) hà-giã-ughi-hậu, (cái nào nên làm sau) chứ không khéo mà tung-bùng trong xã-hội không có thứ lớp như nước Tào rất lớn kia mà không mạnh bằng 1 nước Nhựt rất nhỏ vậy. Trò Kì nói rằng: Ngày tết An-nam ta xài lãng-phí một số tiền lớn quá? Thiết cũng phải vậy, mà nghĩ sao! Ngày ấy là ngày tập-quán theo một thói quen từ hồi đời nào cho tới bây giờ, cả trong một xã-hội không có một người nào là không bi-si, không ăn tết, không xài tiền, thiên hạ nào-nực như vậy mà không thành một số tiền rất lớn sao được?...! Tôi nghĩ cho người An-nam ta, bất kỳ việc gì mà đăng đóng lòng như việc ăn tết vậy, thì việc gì cũng làm đăng hết.

Trò Kì ôi! Trò nói cái lẽ châu-niên bất quá là ngày giáp-năm, lại rằng cái mối giáp năm đó mà thôi, chứ không có quang-trọng gì, trò lại ước đời qua ngày mừng hai tháng năm, biệp với ngày

«chương-quốc-khánh-niệm-tuyệt» ba xoi nhồi lại một chỗ, đăng mà cái lương đi, cho thoát khỏi thói hồ-lệ đó chi.

Tôi thừa thiết với trò; theo phần riêng của tôi thì tôi như định không chịu, và tôi lấy theo chỗ siêng-kiến của tôi mà bằng việc lợi hại cho trò nghe: Ngày tết khác, ngày lễ khác; nếu nói ngày châu-niên, sao lại phải kể năm là 12 tháng, tháng là 30 ngày? Ước chừng cứ theo đó không cần tháng thiếu, năm nhuận mà đếm dồn theo vậy, mà giáp năm có đăng chăng? hể gọi năm thì có mùa có tuyết, gọi tháng thì có đủ có thiếu sao vậy???...???

Nếu nói rằng châu-niên là trái-đất chạy giáp một vòng thì gọi là giáp năm vậy thì ta lấy ngày nào mà làm bằng? Ngày mừng hai tháng năm có thể làm bằng mà gọi rằng trái đất đã chạy giáp một vòng đăng chăng?

Đời thượng-cổ bên Á-dông ta đây làm lễ châu-niên cũng có đời vua nấy thì đời nấy, vua kia lại đổi cho khác; rồi chung cuộc lại có cái hại cho người trông thì không nhớ đăng. Trong sách nho có câu nói rằng: «Đội theo mào miệng nhà Châu, làm theo mùa nhà Hạ» Bởi vì thuở xưa đời nhà Hạ, nhà Ân nhà Châu. Đời nhà Châu thì lễ châu-niên ăn tết Kiêng-tý nghĩa là ăn tết tháng 11, lấy tháng 11 làm tháng giêng. Nhà Ân lại ăn tết Kiêng-sửu, nghĩa là lấy tháng Chạp làm tháng giêng. Nhà Hạ ăn tết Kiêng-dần, nghĩa là lấy tháng dần làm tháng giêng; tức là ăn tết ngày nay đó, thì mới đúng theo mùa theo tuyết, mùa Xuân ấm, mùa Hạ nóng, mùa Thu mát, mùa Đông lạnh, ngày rằm thì nước-lớn trăng-tròn; cho nên thiên hạ lấy cái quang-niệm ấy mà tập quen từ xưa cho tới nay vậy. Trò hỏi tôi ngày tết có cái kỷ-niệm gì mà ta không nên bỏ qua chăng?

Tôi thiết chưa biết ý trò muốn cái lương ra làm sao, hay là hỏi làm sao, tôi không thể hiểu được; chứ trò dễ dãi qua ngày mừng 2 tháng 5 mà đáp-nhep lại với ngày lễ «Hương-quốc-khánh-niệm tuyết» thì tôi cũng chưa cần nghĩ vậy bao giờ!

Trò lại bảo tôi rằng: Chúng ta ngày nay sao không lo tổ-chức lập cái nguyên-nhơn cái-lương cho đoàn hậu tấn hưởng cái hạnh-phước cái lương kết quả; để ngồi đây mà trách lẫn nhau. Tôi nghĩ mà tức cười quá không thể nín được ngày nay ta lo mà cái-hương người xưa thì ta có chắc gì đời sau kế hậu-tấn khỏi cái lương ta, hay là hưởng cái hạnh-phước-cái-lương của ta đây là được tận-thiện tận-mĩ chăng? Trò nói rằng: cứ ngồi đó mà cãi lẫn với nhau, thiết tôi cũng cho phải lắm chút:

Huỳnh-văn-Khỏi

Cáo Bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cánh-thơ) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselle)

Bồn hiệu mới mua nhiều clichés tốt.

Vậy chư quý vị muốn cần dùng in, xin gởi thơ thì bồn hiệu sẽ gởi hình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Chữ tình

Con người sanh trong cõi dinh hoàn găm lại ai ai cũng đều rõ biết chữ tình. Nếu chữ tình có mang vào lòng rồi thì nó dăm làm cho người phải đổi trí, mở mắt, diện đảo mất hết một phần khôn, công việc làm phải phế, cứ như chữ tình hoài mà quên mất phận sự, bởi vậy có người cũng vì tình mà phải ly đến thân danh, nên găm lại chữ tình rất độc, bởi đó nên người vì nó là một lượng sống tuy rằng nó chẳng có máy móc sức mạnh, cũng vậy động chi mà nó dăm nhận người dường như mất giữa chốn ba đào; nếu ai mà mất nó rồi thì hình dung tiêu tỵt khi mà gở động.

Tôi có nghe người ta thuật với tôi rằng: có một người kia cũng là học thức với đời, song mất phải chữ tình nó sai khiến, nên chịu nhiều nỗi giao nanh hình dung khô héo, chẳng màng đến lời phải của vợ con, cứ làm lủi theo tình hoài khi rớt cuộc rồi thì dìm lại chẳng ra chi cả.

Nếu vậy ai mà chưa có mang lấy chữ tình vào lòng, thì cũng nên tránh lấy nó cho xa, chớ đừng găm gủi mà phải vương lấy thì ít khi mà gở động rồi phải ly đến thân danh của mình nữa.

Ô-môn: Nguyễn-đức-Lam

Thông Tri

Quan Tham-Biện chủ tỉnh Cánhơ chủ ý muốn làm một cuốn sách để chép những lý lịch cổ tích như vật trong tỉnh từ xưa đến giờ kể truyền nhau cho đủ lớp.

Vậy ai có những truyện tích chi hay hữu ích về như vật, thổ sản, truyền

đạo đức cùng truyền biến ngôn văn. . . xin gửi đến cho quan Chủ Tỉnh nói cho toàn thủ vĩ, mà giúp sức cho ngài đăng chép thành sách cổ tích như vật trong tỉnh Cánhơ để làm kỷ niệm lâu đời.

Lời ví dụ: Như xứ Bình-thủy, Trà-ôn Cầu-kê v...v... thuở Tiên-Trào kêu là xứ chi, có như vật nào phát hiện tạo thời thế chi hữu dụng, đến ngày nay cách cải mấy lần vào...vào...

Xin do theo đây mà biên cổ tích như vật, đạo đức cùng là truyền biến ngôn trong xứ, nếu truyện nào mình thông thuộc đủ gốc ngọn đầu đuôi.

Nữ lưu tương khuyên

Xem thế cuộc hôn thay thế cuộc, ngắm tình đời hạn bấy tình đời; nói ra dường như thế nhạo cười, nhìn lại thẹn với người di quốc. Đả hay, thuốc đắng trường đà tật, lời thật át sanh rầy; nhưng mà, mãnh nhiệt tâm bao quảng chê bai, phú công chúng nhểch chạy rửa mặng; Chị em ơi! Lòng tự quyết phạm ngay nói thẳng, dầu ai hôn chửi mắng cũng cam; miêng cho người chưa bớt thói tham, đừng thấy bạc vội làm đều quấy.

Chị em ơi! Kìa làm chi đào thơ hầy hầy, sáo như huê trông thấy bất lạnh mình; họ hiếm cô nhậu ngọc mỹ thanh, dung nhan tự chị Hằng tái thế.

Trách sao bỏ cửa nhà vong phế, thả chơi bởi không kẻ mẹ cha; ơn đại mang mười tháng nghĩ lơ là, công sanh dưỡng xem qua như chẳng. Rủ nhằm lúc mẹ cha quờ mặng, giận bỏ đi raặng buồn hoa; găm thẹn thừa cho bạn quần xoa, mang chung tiếng đồn hà nước Việt.

Lệ nhóm các Hội-Đồng Địa-hạt

Vì lời nghị Quan Nguyễn-soái Nam-kỳ ngày 5 Mars 1920, những Hội-Đồng Địa hạt trong các tỉnh Nam-kỳ sẽ nhóm lệ thường ngày thứ bảy 27 Mars tới đây.

Kỳ nhóm này là nhóm đăng lập sổ xuất phụ của Địa-hạt trong năm 1920. Bởi các vị Hội-Đồng Địa-hạt đều là mới đắc cử hết, nên khi mở hội sẽ bắt thăm đăng định số phần nửa lãnh quyền 2 năm, còn phần nửa thì lãnh quyền 4 năm.

Tỉnh Cantho LỜI BAO

Quan Chánh-Tham-Biện chủ tỉnh Cantho lấy làm may mắn mà tỏ cho như dân trong bốn tỉnh hay rằng: có một Quan Lương-Y Langsa mới đến điều-dinh sở Nhà-Thương Cantho.

Vậy, trong như dân ai có bệnh đến Nhà-Thương mà dưỡng bệnh, dầu kẻ giàu người nghèo chỉ cũng được săn-sóc điều-trị một cách ân cần kỹ lưỡng vậy.

Một cuộc xổ số

Mới đây Quan Tổng-Thống Đông Dương có cho phép hội «Comité central de la journée des régions libérées» tại Hà-nội mở một cuộc xổ số tại Tonkin dặng lấy tiền gửi cho Hội «Comité du Secours national» tại Paris.

Định bán 50.000 số, mỗi số là 0\$50 Cho trúng 158 số chia ra như sau đây:
1 số độc đắc trúng dặng.....4.000\$00
1 số thứ nhì trúng dặng.....1.000 00
1 số thứ ba trúng dặng..... 500 00
5 số, mỗi số trúng dặng..... 100 00
50 số, mỗi số trúng dặng..... 20 00
100 số, mỗi số trúng dặng.... 10 00

Định cuối tháng Avril 1920 thì xổ.

Chị em ơi! Suy cho tốt buồn thôi chi viết, xét cho cùng hạn biết bao nhiêu; những người nì, rất hồ sanh làm gái Nam-triều, lắm thẹn bấy má điều mặt ngọc. Vì sao chẳng gín tròn liêu vóc, để cho, đoán bướm ong sớm vọc tới nằng, vì tiền tài làm người làm nhạo, xem của cải hơn thân hơn thể.

Người dường ấy uống sanh trên thế, sánh thú cầm tròng để kếm xa.

Chị em ơi! như những cô nì, miêng có su nào nệ trẻ già, hể dầu lủi thì là trắng gió. Đêm hằng rước Trương-Khanh vào ngõ, ngày thường đưa Tống-Ngọc ra nhà, lúc mây mưa trắng gió giao hòa, khi thì lại dờn ca xướng hát. Chị em nghĩ lại đó mà coi, thân kẻ vậy khác nào rơm rắt, sống như nước nba thả thát hay hơn, đứng làm người phải rõ như nhơn, bằng chẳng rõ nào hơn cầm thú. Ngàn năm để tiếng đời di xú, mang danh ô là lũ ky nhĩ. Dầu có đem, bạc ngàn cân khôn chuốt tiếng khi, vàng trăm lượng khó thì mua danh tốt. Có phải là, tại mình chẳng suy cùng xét tốt, ham của tiểu tính dốt quá đi. Chừng ăn nẫu đã muộn rồi thì, nay phải chịu Chệc khi Chà nhạo.

Chị em ơi! Làm con phải đến ơn trả thảo, nghĩa sanh thành lo báo đáp chớ quên.

Ơn đại mang ơn ấy bấy toan đền, công nuôi dưỡng công kia mau khả báo. Chị em ơi! Đừng noi gái mất trinh mất thảo, mưa học đòi gái xảo gái lang vãn. Đặng vậy không hổ mặt hồng quần, tiếng khen ngợi xa gần phong tặng. Chị em nghĩ lại đó mà coi, vàng tuy quý hầy còn kim dặng, chớ chữ tiết trinh át chẳng tiêm ra. Tiệp thiệp xin, thấp hơi kêu cả bạn quần xoa, mau thôi giặt sớm xa thói tệ; lời hèn xin để, biến bạn xem chơi.

Madame Bạch-Tuyết à Cairang

Văn uyển

Chúc mừng lễ khai trương của tiệm Annam Phú-sơn thương-cuộc

Bá công kỳ nghệ cổ xưng dương
Hạnh hi Phú-sơn khởi cuộc thương
Tông nội chức viên đồng hiệp trợ
Thôn trung quyền chức cộng tương
[dương]

Đào-công tích nhứt danh trường tại
Phạm-tử tiến niên thế ích cường
Văn tập nhưn nhưn thông mao diệp
Hoàn khai lợi lộ xỉ nhi xương.

Bình phú, Nam-tràng giáo-tập
Phạm-văn-Độ (kính hạ)

HÒA NGUYỄN VÂN

Sạch tai tự cổ di du dương.
Tái kiến Vu tư túy dĩ thương,
Lợi-thuận tông đồng dinh hóa cuộc
Phú-sơn thôn tế chức hà dương
Đào công nghiệp quán kim-thiêu chấn
Yến-tử phong dư cổ vũ cường
Mạo diệp từng tư tị chí địa
Nguyễn nguyên tài lợi xỉ nhi xương.

Trung kỳ, Bình thành
Nguyễn-phú-Sanh
Ngô-nhứt-Lệ, (kính hạ)

HÒA NGUYỄN VÂN

Bình nhưn tranh cạnh dĩ điều dương
Hạ ngã đồng bang tổ nghiệp thương
Chấn chính lợi quyền tu nhứt tấn
Giao thông quốc hóa hiệp thời dương
Nhưn hòa nhưn cựu khai lương vận
Địa lợi từng tần khái phú cường
Mạo diệp chuyển luân khâm thời cuộc
Tài nguyên tăng vươu thanh nhi xương
Phú-sơn, Pháp việt trảng
Giáo tập: Cao-Hải-Đề klob tặng

NHỚ BẠN

Lòng thương cách trở bạn đồng tâm,
Áo náo cho đây xót dạ thâm.
Nam bắc ngậm ngùi trông cổ hữu,
Hơn hờ bát ngát nhớ tri âm,
Sớm nghe tiếng dế dòng châu đượm.
Chiều lóng đọng ve nước mắc dăm,
Kim thạch chỉ ngôn tình há phụ.
Thí chung vẹn giữ nghĩa giao thâm,
Nguyễn-hữu-Thơ
(Bạc Liêu)

HÒA VÂN

Tương là đồng ngộ lối chuyên tâm,
Tạo hóa đa đoan, luôn trách thâm.
Buổi trước với nhau tình đã gắn,
Ngày nay tuy cách nghĩa hoà âm.
Ngâm câu Huỳnh-Đạo gau khô héo
Đọc quyển Lý-Long lụy ước dăm
Hỏi bạn non sông đang mấy uèo?
Có ngày hội hiệp giải tình thâm.

Đỗ-vô-Giá
Tân-thới (Mytho)

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 13 f 50
Dương-Dương..... 13 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ 7\$ 90 tới 8\$ 90 tùy theo
thứ lúa

BACLIÊU

MỘT ĐẢNG ĂN CƯỚP

Tại làng Hòa-Bình (Bách Liêu), tối bữa
27 Février 1920 (mở 8 tháng giêng
Annam) có một đảng ăn-cướp đến đánh
nhà Bà-Hộ MÍN kêu là Tào-thị-Thiện.

Chúng nó gióng cửa vào đập bể bàn
ghế, bừa tủ sách và đường hòm lấy
50.000\$ đồng bạc giấy, 2.000\$ đồng
bạc con cò, 140 lượng vàng, quần áo
mùng mền giấy nợ thì chúng nó ché
dầu lửa đốt sạch. Còn tài chủ thì lên
mở cửa sau chạy trốn mất vô hại.

Khi chúng nó ăn hàng thì xóm giếng
có chạy tới tiếp cứu nhưng mà bị
chúng nó bắn súng già quá nên chẳng
ai dám đến gần.

Có một đầu đáng khen là thầy cự
Hương-hào, Nguyễn-dư-Kh... chủ xe
hơi, thiệt là một người có lòng tốt
thấy chẳng phải bà con chi với bà ấy,
mà khi thấy nghe ăn cướp đánh thì
thấy bèn lập tức sai người nhà chạy
xethăng đến Châu-thành Bắc-liêu mà
báo tin, còn bản thân thì cầm bánh xe
khắc chạy vào xóm trong mà rước dân
đến mà tiếp cứu. Song rủi vì bọn ăn
cướp có súng, mình tay không khó mà
đương cự choặng.

Đ. V. CUỘC

NAM-VIAN

TỘI NHƯN VƯỢT NGỤC

Ngày 11 Mars 1920, lúc 9 giờ ban mai
tại khám lớn Nam-Vian có xảy ra một việc
tội nhưn vượt ngục sự tích như sau này:
Tên lính mã-kỵ gát khám lúc đi sông
lại vô ý cởi giây đai balonnette (lưỡi-lê)
và cây súng để trước khám đó, 2 tên tội
Cao-mên thừa dịp lấy lưỡi-lê và súng
bèn áp lại đánh tên lính mã-kỵ trọng
bệnh rồi lặn lưng lấy dặng 3 bị đạn
quyết hộ thân xô cửa khám chạy
ra thoát nạn.

Việc 2 tên tội hành hung vậy mà lúc đó
nội khám chẳng hay chi ráo. Khi chúng nó
ra khỏi khám 1 đứa cầm súng, 1 đứa cầm
lưỡi-lê thủ thế mà chạy, bởi hai chơn bị
xiềng nên chúng nó chạy mau không dặng
Ruid cho chúng nó là khi chạy đến

chợ Cây-Táo, lại gặp một người lính
sơn-dá Langsa thấy biết tội vượt ngục,
nên ra tay bắt. Tên tội cầm súng bắn
luồng 2 phát, quyết giết lính sơn-dá
đặng lánh thân. Thán bắt dung gian, 2
phát đều trượt lớt, còn phát thứ 3 lính
quính rút bị đạn. Lính sơn-dá thấy vậy
nhảy vào đè xuống, trị hờ xúm lại tiếp
bắt dặng.

Còn tên tội kia, chạy riết quyết lảng
bình, song chừng bị xiềng, dầu chạy
mau cũng bằng người ta đi vậy, nên
chẳng bao lâu thiêu hạ theo kiếp phủ
vây bắt dặng nữa.

Lúc bắt, 2 tên tội này bị người ta
đánh nhiều nên phải đem chúng nó vô
nhà thương điều trị. Nhiều kẻ nói sợ
chúng nó phải bỏ mình, vì bị đánh
trọng tích lắm,

Phan-thế-Hùng
(lai Tin)

Tái sinh dị Truyện

CUỐN THỨ NHÌ

(Tiếp theo)

HỒI THỨ BẢY

Những ngõ chung vui duyên cá nước,
Nào hay ly tắng kẻ âm dương.

Thiệt là:

Vừa xong năm lễ tới nghinh hôn,
Hai họ một ngày xát với chôn
phải biết từ đây nên mới có
Gây ra dị sự Tái-Sinh hồn

Đầy nói qua ác đảng kiến vi, ở rừng
rủ chòm ba, lũ bảy, sớm trưa quyết tập
rèn ná lầy, ngày tháng lo mua tuyền
côn quyền. Đồng lòng toàn nhùng việc
chẳng hiền, cướp dục xóm dặng mà
chi độ. Ai dễ rõ, ngọn nhánh hàng ô,
trú trong rừng rảo rộ đôi mươi; dục
của người ăn uống vui cười; đám cưới
đó, nó nghe liền chíp. Đồng bè dặng
cùng nhau xá kíp, bữa hai mươi gặp

dịp tình kỳ (1), nàng Phi-Châu đã định vu qui, với Lý-Si là chàng Long-An, may! bọn ta ắt gặp thời đắc vận, vì Lý-gia cự phú có danh, chờ đến kỳ ta sẽ sát sanh, đồng hồ bạc vàng họ Lý.

Ấy là sự ác hơn trừ nghĩ, đây tỏ qua tình ý Phi-Châu: «Nghe Lý-long chàng muốn bảo cứu (2) ân tình lắm công phu cũng lắm. Uá mà lại sao biết thiệp mà chàng sa đắm, ời hay là duyên gặp gỡ lúc trung-thu. Nghe danh chàng cũng bức ôn nhu, trời dấu định, gieo cầu cũng đáng! Tuy tơ tình đã hỏng, song phải chờ mạng nhà huyền (3), sá chi chi chút phận thuyền-quyên, mười hai bến, trong nhờ, đục chịu, chỉ như thiệp cát la mông yếu, duyên dẫu may cho dựa nhanh lòng (4) sánh vai càng rực rỡ tỏ tông, họa là đặng trọn đều vinh ấm (1). Xét lại thiệp nhà huyền nghiêm cấm, (thương thì thương, tương thì tương) há dám dẫu lá thắm thì để chàng ôi! cảm thương chàng mang bệnh trầm mê, vì một thiệp hại chàng đến nỗi.....»

Nghe để đó, cào cào kêu bay lúc tối, chạnh vì ai riêng dạ thiết tha! (2) (đường học sách Long-An khổ giờ!) Ới việc mai dong Lý-lão cây qua, hai lược đến mẹ ta chẳng nhậm; ưỡi châu ôi! nếu thật vậy, ắt thêm đau cho An, có bé gì đánh tuyệt hậu Lý-gia! Mà rất may! hôm qua là lược thứ ba, lễ họ Lý, mẹ già đã chịu, (mừng thắm). Bây giờ An ắt không còn bận hiệ, bình vô căn rồi cũng giảm lẩn. Thiếp phải toan lo phận Tảo-Tân (3) sửa ý thiệp ượng; khẩn đờ tráp. Ngày giờ hồng gấp, lo việc nhà đợi dịp tình kỳ, đã đành cam chi từ vu qui, lo phận gái nết tròn đức đủ.»

Đây nói kể ba nài một vụ, xóm khúc trong có cụ Dương-Sanh, lúa đôi bờ, bộ cũng dư ăn, nhà đôi cái, vợ chồng

loàn đố. Tục hằng ví: Cơm nghèo khó tèm hèm vui thú, lúc giàu sang sung sướng-sanh lòng, tuổi 30 có vợ đã xong, thường ghẹo gái mười lăm, mười bảy, (rõ ràng là khách ba nài đó).

Ngày nọ, nhìn ngoài lộ, phúc dẫu chợt thấy, nàng Phi-Châu lối xóm đi về, ra đón đường toan trở bụng dè: «Này cô hai! chẳng mấy thuở, xin đừng bước vô nhà nhậu nước!» (và nói và cười, mắt liếc một cái lẻ xệ)

Nàng Châu đã tỏ tường căng cứng, đáp rằng: «Cám ơn cậu để tôi về kéo gia thất không ai.» Sanh lại rằng: «Tôi tưởng cô hai, bấy lâu luôn ai hoài bình dạn; nếu cô sống cùng tôi kết bạn, thiếu chi là vàng chạm, giấy sắn, đã nên gia lại đẹp xích thẳng, cô có khứng xin ừ một tiếng? (và nói và vói vói bắt tay)

Phi-Châu biết dè xồm đã trở miêng, căng thực lui, tay vói bắt, miệng buồm lời: «Cậu này lẳng chưa! Cậu đừng lảm mà tưởng rằng chơi, tôi há kẻ trong jail, trên bực, sứ quân tự hữu phụ, la phu tự hữu phụ, đừng ăn quen mà tưởng gái ngu, hồng lập chước nay rừ mai quố! (và nói và ngửi một cái) Sanh bị mắng còn cười hơi zượng: «Uá! chẳng có đâu? cô gọi có chồng?» Nàng rằng «Trượng-phu tôi danh gọi Lý-long, lễ huê chúc, hai mươi tháng tới. Cậu tránh bước tôi về kéo tới, bằng dang ca e miệng thể dèm pha; phải biết rằng tôi giữ nết na, chớ lấp lửng mà ra mang xấu! (đáng kíp chưa cậu) Sanh bị mắng muốn liêu than ôm nhậu song xóm chòm thấy vậy cười rân, Sanh sượng sùng gượng gạo lui chơn, về tư tưởng thờ than than thờ. Nhớ sắc lịch như mèo trông mỡ, nên toan mưu tính kẻ trộm hoa, ra xem trời bóng mới xẽ

tả, ực không phép làm trời mau tối! Bóng áo vừa lộng núi, thu công đã lập hội, trông mau khuya cho rõ việc nêu hù, kéo những lườ vì ai tư lự! Nay đúng canh khỉ sự, thiên hạ đã ngủ vui, lên chơn đi sao dạ không vui, ngực đánh đập sợ nghi nghi sợ, nhưng lòng dục mưa Tảo mây Sờ, việc chẳng thành xấu lờ cũng cam; leo qua tường rất dễ nên ham, thảng lại vách kẻ tai nghe ngáy.

(Sau sẽ tiếp theo)

Lê-chơn-Tâm

- (1) Tình kỳ: Giờ rước dâu, coi trong Kiều thì biết.
(2) Hảo cứu: đôi lành.
(3) Nhà huyền: mẹ.
(4) Kinh thi: nam hữu kiêu mịch, cát lũy lôi chi.
(1) Vinh ấm: vinh thế ấm từ.
(2) Kinh thi, có ý trông chồng giải tác
(3) Tảo tân: là rau tảo rau tân là bởi kinh thi nói: du dĩ thê tân, nam giản chi tân, vu dĩ thê tân, vu dĩ hình bạo - Ngó lấy rau tân, chừng mé khe phía nam, ngó lấy rau tảo nơi kia đường mương, chỉ phận đơn bà hay chịu khó cực nhọc nhằn mà lo việc trong cửa trong nhà.

Quảng - tài - Thạnh

Tiệm Đóng ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giây thép
và CANTHO

PHÙNG-CHIÊU — CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị đáng tường, nay tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe có sẵn ụ và bè tiện bề sửa và kéo ghe. Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lẽ nghi của người

Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lai, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền đãi sĩ bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thạnh thì rõ.—Cái xin quý ông quý thầy thương.

Nay kính cáo.

Cáo bạch

Có bán các viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiết cao "PLUMES EN OR CONTRÔLE" không sét, không mòn. Có khâu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cộng chì để thay. Cây viết này nếu gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết này giống theo các viết năm cái, một đồng của khách bán đó.

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại. Bốn hiệu sẽ trả tiền lại đủ. Giá một cây là (có hộp, có comptegoutte) 4\$50. Mua nguyên lỗ về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Trữ bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

Bọn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bọn hát xiết Annam đến nay gần được 1 năm rồi thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, đôi nghia Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bọn chúng tôi làm tuồng đóng êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập được một bọn hát xiết khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: BẮT CẦU LỢI CỬ CẦU DANH, muốn lập thêm bọn hát xiết của chúng tôi ra cho thiết lớn, kếp làm tuồng chọn người cho thuần thực ngó ngoai bang trông vào may mà dựng đẹp mắt ngời khen, thì tiếng thơm cũng bay lây cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bọn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tài nập dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bàn luận đến chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thàn. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à Vnablong. (à faire suivre)

André Thàn kính cáo

Nam Bắc Ái

Kính trình cùng quý-vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-liên và các thứ xa-hong.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ. Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lè.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ít nơi bì kịp!

Cúi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lấp sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ái

Poste de Trà-ôn

Kinh đồn

Mấy ông Chủ-bút Nhứt-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền laogsa (1 million et demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đương niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bác thảo lai.

Ái muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Trường Vô Văn

Cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngủ tại trường
12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$
Học ngoài..... 4 \$

Bữa I tháng chạp Annam bài trường

Bữa I tháng giêng Annam trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giầy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời được 52\$ còn lại sang tính hội hết thấy giá đáng 30\$00 để tính nhập vào số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Từ chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán đăng kiểm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đăng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng đăng, thì gửi trả lại cho Bồn-hiệu cũng đăng vậy, miếng là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại báp mười Mỹtho sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tòng-đốc Lộc, kinh này xằng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Văico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kề cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán

Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gĩa.

Ái muốn mua hai sở đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sở Nhứt trình An-hà tại Cantho mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DAO
ở đường Turc, số 16
Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.
Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng, cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.
Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bở, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.
Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thaub-hành dặng cửa hàng rộng mở
Mấy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, tranh-thiệp, thiệp-hồng,
[thiệp-tan.

Toa, sổ, bộ, làm cang kỷ lưỡng,
Chắc lại bền chằng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bở, để đời ít hư.
Sách in sáng, tình từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành án, thiết làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng
Thiếu chi đầu giấy láng, mực ngời;
Chức trao, nào phải những lời.
Sang chơi 1 chuyến xin mời các ông
Tay vật liệu, nay không dễ đủ,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chằng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.
An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cánh-thơ.
Đến kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trông mĩa nhiều xin chờ đến lò rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thủ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghé cùng mua; mua đặng liền lắm.

Còn ai chưa trông mĩa cũng nên trông cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mĩa mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có đề báo tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vay xin đóng bang liệu, vài cắt tiểu láng phí mua đọc giúp vui giấy lác, giải muộn thoả cùng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!
Giá mỗi cuốn là..... 0\$20
Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn
1 cuốn giá..... 0\$20
50 cuốn giá..... 6\$50
100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH
Géomètre civil

CANTHO—CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê khánh-Trinh

KINH-LÝ

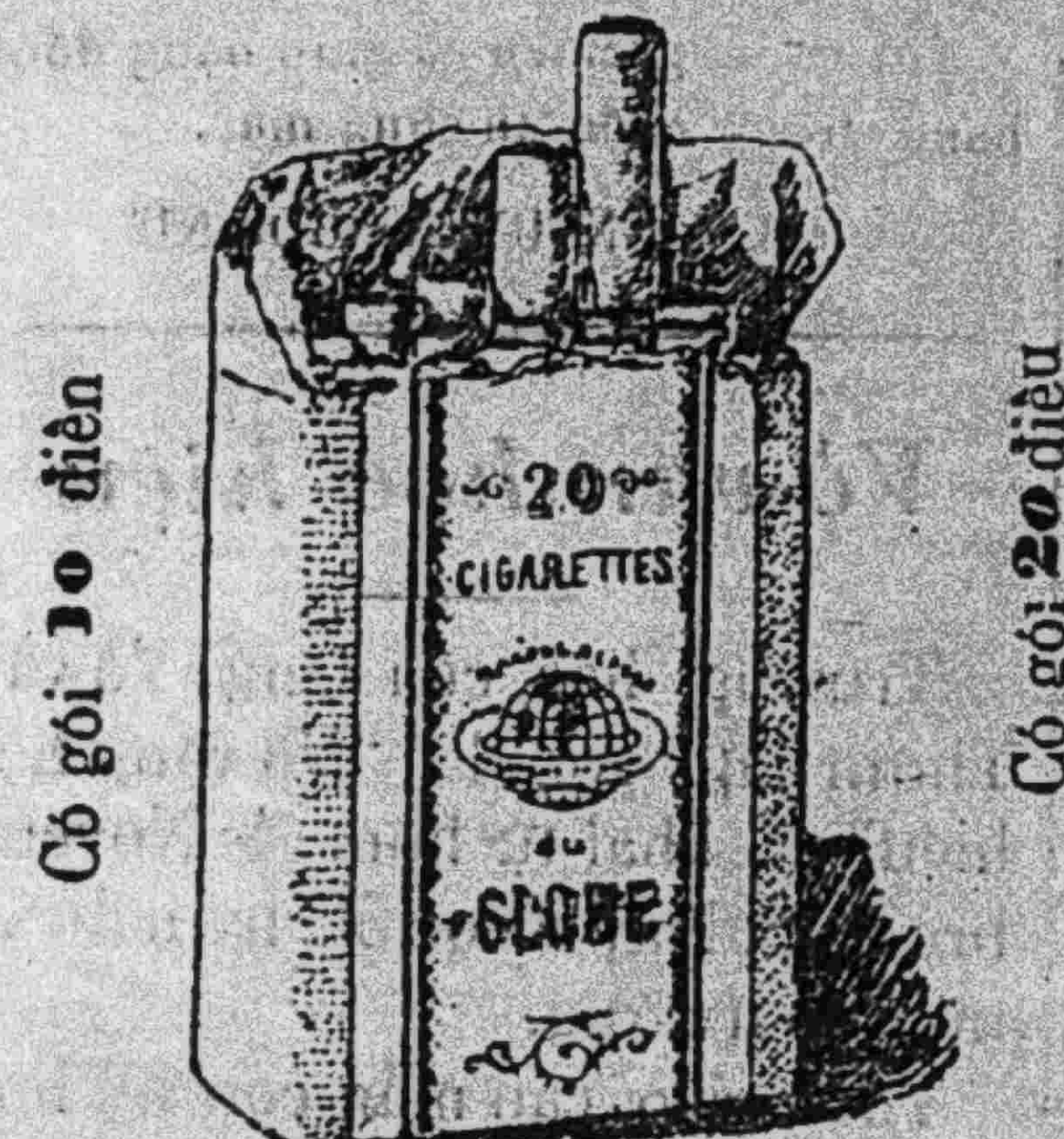
Cantho—Chaudoc

Lãnh đạt điển thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sảng

Công chuyện làm kỹ và mau lại giá nhẹ
Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Thuốc điều hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điếu

Có gói 20 điếu

Hút đã ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.
Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CẢNH-THƠ

Tại nhà máy này có xay vatrữ gạo trắng, bán, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.
Trong lúc-châu, chư vì nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.
Décertifierie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bản sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-lò.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu yết thị. lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MÊN mới dọn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gói..... 0.15

Xin vì ết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN
DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyen—Chaudoc—Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyện làm kỹ

cang và tin giá nhẹ

Diễn chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Này tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gô-lôp là được, [khỏi thơm] hút không khô cổ.

Một mình hãng DENIS-FRERES có trữ bán sỉ mà thôi.

HIỆU MỚT Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Tru—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùny *Lục-châu* Quán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chứ-tôn lập tức. Nói tóm / đều là: chứ-tôn có cần dùng vật chi, ở tại *Cántho* có bán thì tôi cũng có để mà gửi ngay cho chứ-tôn đừng vậy.

Xin chứ-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đừng mau tấn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BẮN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập *Cantho*

NGUYỄN-NGỌC NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại *Saigon*. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mãi.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn Thơm lập, gọi là "Vô văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thấy giáo cần mẫn con nít học mau tần phát vô cùng.

Tiến học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ)4

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai dùng giấy Quê-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô văn cũng thâu, cứ mỗi phiều 100 francs thì kể là.....16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5

Aout thì tựu còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bãi qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi *Cántho* ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn Thơm thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẰN THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường *Marins*, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường *Galliéni*, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giầy xe lửa *Saigon-Cholon* gần *Chợ-Mới*)

Bổn Dược Phòng có trữ bân nhữn thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chứ quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻo làm thứ giả uống vào thêm hại

Bổn Dược hòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường *Pellerin* số 23—*Saigon* bán giùm giá của tiệm tôi, chứ quí vị ở trong *Lục-Châu* có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sẵn lòng gửi cách *Contre remboursement*. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh nầy trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bịnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận nầy là một phương quí lạ trong việc tráng dương nếu bịnh các chứng thuộc Thận rất nên đề đặt, theo thuốc nầy mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu để lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc nầy thì tráng hóa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giỏi:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc nầy công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm thận thì hơn sức *Lộc-nhung*, thiệt là bổ 1 1 1 hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bản hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lâu trẻ, ngủ lăm, mới thì dài gât, lâu thì bài boài đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt ti-vị hao thần phủ; dùng đến thuốc nầy cũng năng bồi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bịnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, di đứng có đau không vững vàng, các chứng thuộc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bồng rúng, dùng thuốc nầy trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bên bờ tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc nầy khai vị kiện ti châu thân an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngược trệ đờn khởi huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc nầy rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thần hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mệ, dùng đến thuốc nầy rất có tinh bồi thận, đầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn nầy trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho đặng 3, 4 ngày các bịnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bịnh hoạn liên niên, như uống thuốc nầy cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quí trong hoàn cầu.

Chứ quí vị có mua hãy nài cho đặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Puông kéo làm thứ giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn 1\$00

HỒ' I DONG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
làm ròng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuốc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mới lợi càng ngày về tay đồng chương

Lu et approuvé avant publication
Cantho le 21 Mars 1920
P. L. A. M. N. H. A. K. U.
THO